

Ochrana osob a majetku při sportovním utkání

Jakub Myler

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub Myler**
Osobní číslo: **L15337**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Ochrana osob a majetku při sportovním utkání**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární rešerše o ochraně osob a majetku při sportovním utkání.
2. Analyzujte rizika v činnosti pracovníků soukromé bezpečnostní služby při sportovním utkání.
3. Navrhněte minimalizaci vybraných rizik a zpracujte návrh na zvýšení ochrany osob a majetku při sportovním utkání.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef a Marek SUCHÁNEK. Fotbaloví chuligáni. Vyd . 1. Brno: Centrum strategických studií ve spolupráci s Barrister a Principal, 2004, 184 s. ISBN 80-903333-0-3.

[2] BRABEC, František. Hlídací služby. Praha: Eurounion, 1995, 259 s. ISBN 80-85858-12-6.

[3] KASAL, Josef. Násilí na stadionech jako odraz kultury. Vyd . 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, 218 s. ISBN 978-80-7435-362-8.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Miroslav Tomek, PhD.**
Ústav ochrany obyvatelstva

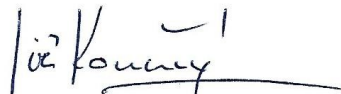
Datum zadání bakalářské práce: **3. listopadu 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2018**

V Uherském Hradišti dne 15. listopadu 2017

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti 14.5.2018

.....
podpis studenta

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, jíž se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat náhrady chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k vyšší výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou ochrany osob a majetku při sportovním utkání. Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. V teoretické části jsou popsány základní pojmy problematiky, uvedeny právní normy související s bezpečností při sportovním utkání a charakteristika fotbalového chuligánství. Obsahem praktické části je analyzovat rizika v činnosti pracovníků soukromých bezpečnostních služeb při zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání, navržení jejich minimalizace a zpracování návrhu na zvýšení ochrany osob a majetku při sportovním utkání.

Klíčová slova: bezpečnost, majetek, násilí, ochrana, osoby, chuligán, pořadatel, služba, soukromý, sport, utkání

ABSTRACT

This thesis deals with the the issue of protection of persons and property during a sports match. The thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part describes the basic concepts of the problematics, the legal norms related to the safety of the sports match, and the characteristics of the football hooliganism. The practical part analyzes the risks in the activity of the private security services personnel in ensuring the protection of persons and property during sports matches. It also proposes measures to minimize the risks and threats and proposes a solution for increasing the protection of persons and property during sports matches.

Keywords: safety, property, violence, protection, persons, hooligan, organizer, service, private, sport, match

Poděkování:

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce panu doc. Ing. Miroslavu Tomkovi, Ph.D. za odborné vedení, poskytnutí cenných rad a připomínek při zpracování této práce.

Děkuji panu generálnímu sekretáři klubu FC FASTAV Zlín Bc. Lukáši Pantálkovi za poskytnutí vstupenky a umožnění volného pohybu po stadionu Letná ve Zlíně v rámci zápasu FC FASTAV Zlín – Bohemians Praha 1905 k získání potřebných informací pro zpracování této práce.

Děkuji panu Robertu Bartysovi, spolumajiteli společnosti B. D. Safe, s.r.o., za poskytnutí rozhovoru k tématu týkajícího se této práce.

Nakonec děkuji rodině, přátelům a kolegům ze zaměstnání za podporu a trpělivost během celého studia.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 BEZPEČNOST PŘI SPORTOVNÍM UTKÁNÍ.....	11
1.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY SOUVISEJÍCÍ S BEZPEČNOSTÍ PŘI SPORTOVNÍM UTKÁNÍ.....	11
1.2 ZÁKLADNÍ POJMY POUŽITÉ V PRÁCI	11
1.3 VÝZNAM A ÚLOHY POŘADATELSKÉ SLUŽBY	13
2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA FOTBALOVÉHO CHULIGÁNSTVÍ	17
2.1 VYMEZENÍ POJMU FOTBALOVÉ CHULIGÁNSTVÍ.....	17
2.2 ROZDĚLENÍ FOTBALOVÉHO PUBLIKA A JEJICH CHARAKTERISTIKA.....	19
2.3 HISTORIE FOTBALOVÉHO CHULIGÁNSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	20
2.3.1 Pre-chuligánská etapa neorganizovaného fotbalového násilí, výtržnosti a vandalismu.....	21
2.3.2 Etapa moderního fotbalového chuligánství organizovaných gangů	21
3 CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	23
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
4 VYBAVENÍ PRACOVNÍKŮ SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	25
4.1 VÝSTROJ ZAMĚSTNANCŮ.....	25
4.2 VÝZBROJ ZAMĚSTNANCŮ	25
5 RIZIKOVÁ UTKÁNÍ	30
5.1 UTKÁNÍ 1. FC. BRNO – FC BANÍK OSTRAVA 2009.....	30
5.2 UTKÁNÍ SIGMA OLOMOUC – AC SPARTA PRAHA 2009.....	30
5.3 UTKÁNÍ AC SPARTA PRAHA – FC FASTAV ZLÍN 2017	31
6 ANALÝZA RIZIK V ČINNOSTI PRACOVNÍKŮ SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY	32
6.1 ROZHOVOR.....	32
6.2 APLIKACE METODY FAILURE MODE AND EFFECT ANALYSIS	37
6.3 PARETOVA ANALÝZA	41
7 NÁVRH NA ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI OSOB A MAJETKU NA STADIONU LETNÁ VE ZLÍNĚ	43
8 DALŠÍ OPATŘENÍ KE ZVÝŠENÍ OCHRANY OSOB A MAJETKU PŘI SPORTOVNÍM UTKÁNÍ	48
8.1 ADRESNÝ TICKETING.....	48
8.2 ZÁKAZ PRODEJE ALKOHOLU NA STADIONECH.....	48
8.3 DATABÁZE RIZIKOVÝCH FANOUŠKŮ.....	49
ZÁVĚR	50

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	51
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	54
SEZNAM OBRÁZKŮ	55
SEZNAM GRAFŮ	56
SEZNAM TABULEK.....	57

ÚVOD

Žijeme v 21. století, kdy je bezpečnost velmi skloňovaným slovem. Všichni máme potřebu chránit své zájmy a hodnoty, a tak investujeme do nejmodernějších zabezpečovacích systémů. Pomalu na každém kroku nás sledují bezpečnostní kamery a snad každý, kdo v poslední době letěl na dovolenou do zahraničí, se setkal na letišti s čtečkou biometrických znaků.

S těmito systémy se už dnes setkáváme i na některých fotbalových stadionech. Ne všechny kluby však mají dostatek finančních prostředků na pořízení moderního zabezpečení svého stadionu. Podobně je to i s pracovníky soukromých bezpečnostních služeb, kteří zajišťují ochranu osob a majetku při sportovních utkání. Při prvním pohledu na ně si dokážeme udělat obrázek o jejich kvalitě a jejich zaměstnavateli. K tomuto nám napoví zejména jejich výstroj a výzbroj. Zde hned poznáme, zda zaměstnavatel šetří každou korunu a vybavuje své

pracovníky nejlevnějšími produkty na trhu, jak to bohužel dnes bývá pravidlem, nebo má zájem působit profesionálně a seriózně a investuje do kvalitní výstroje a výzbroje. Neméně důležitý je kvalitní výběr nových zaměstnanců, při kterém je třeba prověřit, zda splňují předpoklady pro výkon této fyzicky a velmi často hlavně psychicky náročné práce. Pokud se toto podaří, je třeba s takovým člověkem pracovat dál a připravovat ho a školit, aby byl připraven zvládat rizikové situace, které mohou při výkonu jeho činnosti nastat. Je důležité, aby zaměstnanci soukromých bezpečnostních služeb znali legislativu a byli schopni samostatně vyhodnocovat možné rizikové situace a volit vhodné postupy a taktiky, aby ochránili zdraví, životy a majetek nejen návštěvníků a ostatních osob nacházejících se uvnitř stadionu, ale především i svůj život a zdraví a majetek klubu, kterému patří stadion.

Cílem této práce je seznámit čtenáře se základními pojmy k danému tématu pro lepší pochopení práce, s problematikou chuligánství, právními předpisy upravujícími bezpečnost při sportovních utkání. Dále identifikovat a analyzovat rizika související s činností pracovníků soukromé bezpečnostní služby, navrhnout opatření pro jejich minimalizaci a zpracovat návrh na zvýšení ochrany osob a majetku při sportovním utkání.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOST PŘI SPORTOVNÍM UTKÁNÍ

Bezpečnost při sportovním utkání je zajišťována pořadatelskou službou a soukromou bezpečnostní službou (dále jen „SBS“). Jejich činnost musí vyplývat z příslušných právních předpisů a směrnic.

1.1 Právní předpisy související s bezpečností při sportovním utkání

Zajištění bezpečnosti osob a majetku při sportovním utkání vyplývá zejména z právních předpisů. K nejvýznamnějším lze zařadit následující:

- § 7a zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. [21]
- Bílá kniha o sportu, kap. 2.6 Posilování prevence a boje proti rasismu a násilí. [16]
- § 6a odst. 1 zákona č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky. [14]
- § 28, 29, 145, 146, 158, 205, 228, 325, 352, 355, 356 a 358 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. [20]

1.2 Základní pojmy použité v práci

Z uvedených právních předpisů vyplývají i některé základní vybrané pojmy, které souvisí s problematikou bezpečnosti při sportovním utkání. Jedná se o tyto pojmy:

- **Agrese** v psychologicko-sociologickém pojetí znamená napadení, útočné jednání, které se projevuje záměrným poškozováním nebo násilným omezováním jiné osoby nebo věci. Agrese se může projevovat fyzickým napadením, ale také verbálně, například urážkami a pomluvám. [12]
- **Analýza rizik** představuje proces, který stanovuje pravděpodobnost uskutečnění hrozeb a jejich dopadu na chráněná aktiva. Jejím úkolem je stanovit pravděpodobnost mimořádné události, její možné dopady a škody. [10]
- Terminologický slovník z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, vydaný Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“) České republiky (dále jen „ČR“) v roce 2004 pojem **bezpečnost** popisuje takto: „Bezpečnost je stav, kdy jsou na efektivní míru eliminovány hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potencionálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat.“ [4] Schopnost zamezení tomu, aby konkrétní riziko překročilo únosnou mez. Je to situ-

ace, ve které člověk nemusí čelit určité hrozbě, nebo hrozbám a v nepřehledné situaci se může spolehnout na pomoc jiných lidí.

- **Hrozba** je stejně jako riziko součástí bezpečnostní reality. Označuje fenomén, který má potenciaální schopnost poškodit zájmy a hodnoty chráněné státem. Míra hrozby je dána velikostí možné škody a časovou vzdáleností (vyjádřenou obvykle pravděpodobností čili rizikem) možného uplatnění této hrozby. [6]
- **Hrozba** je vždy primární, nezávisle existující, neodvozený fenomén, který chce, nebo může poškodit nějakou chráněnou hodnotu. Je to vnější činitel, existuje nezávisle na chtění člověka. Závažnost hrozby je úměrná povaze chráněné hodnoty a tomu, jak je tato hodnota ceněna. Hrozby můžeme dělit na neintencionální a intencionální. Neintencionální hrozby jsou přírodním jevem a jsou zpravidla náhodné povahy, například vichřice, povodně, zemětřesení. Naproti tomu intencionální (antropogenní) jsou uskutečňovány jedincem, případně jedinci a jsou zamýšlené, např. teroristický útok. [7]
- **Mimořádná událost** je vymezena v Zákoně o integrovaném záchranném systému. Ten ji definuje jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. [8]
- **Mimořádná událost** je MV ČR definována jako událost nebo situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie a nehody velkého rozsahu, ohrožení demokratického zřízení, chodu hospodářství nebo základních lidských práv a svobod, ohrožení veřejného pořádku, narušení státních hranic migrační vlnou velkého rozsahu nebo při jiném rozsáhlém ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí, která přímo nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením. Při nevojenské krizové situaci se vyhláší stav nebezpečí a nouzový stav. V případě ohrožení demokratických základů státu se vyhláší stav ohrožení státu. [9]
- **Násilí** je dle Mezinárodní zdravotnické organizace (dále jen „WHO“) charakterizováno jako úmyslné použití nebo hrozba použití fyzické síly proti sobě samému, jiné osobě nebo skupině osob či společnosti, která působí nebo má vysokou pravděpodobnost způsobit zranění, smrt, psychickou újmu, strádání nebo deprivaci. [11]

- **Riziko** je součástí bezpečnostní reality. Vyjadřuje možnost, že s určitou **pravděpodobností** vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. [5]

1.3 Význam a úlohy pořadatelské služby

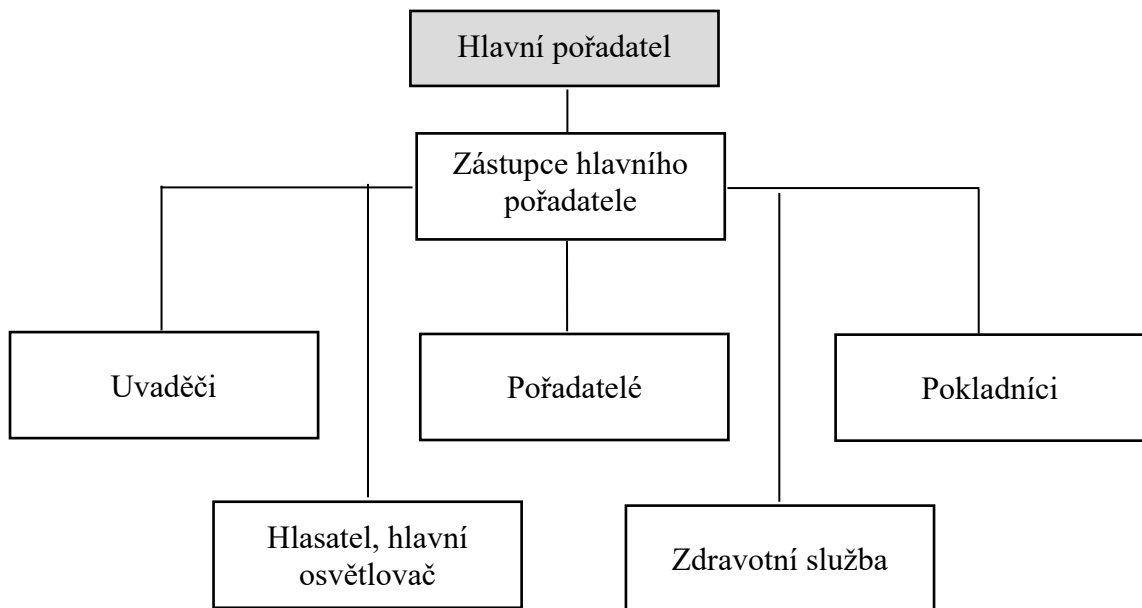
Úkolem pořadatelské služby je zajišťovat pomoc organizátorům utkání nebo vedení stadionu dohled nad dodržováním pravidel a v neposlední řadě zajišťovat bezpečnost diváků.

Nejdůležitější úkoly pořadatelů jsou: [2]

- před a v průběhu utkání kontrolovat stadion,
- vítat a usazovat diváky,
- dbát o spokojenost návštěvníků a řešit jejich případné stížnosti,
- dohlížet na bezpečný provoz stadionu (obzvláště na zajištění bezpečného příchodu a odchodu diváků), dodržování jeho organizačního řádu,
- řešit případné incidenty a nenadálé situace,
- v případě potřeby spolupracovat s policií či záchrannou službou,
- zajistit, aby nikdo nevněsł na stadion žádný zakázaný předmět (Ve zvláštním Doporučení se všem zúčastněným stranám ukládá zajistit dostatečně účinné vstupní kontroly všech diváků). [2]

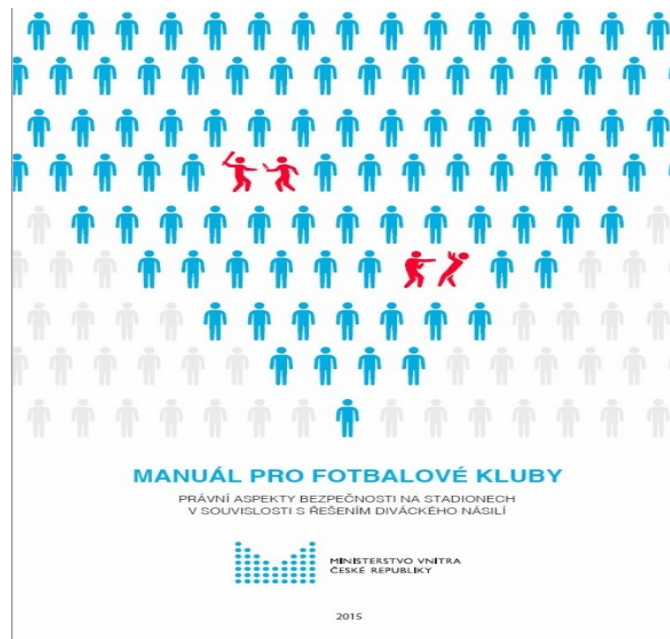
Pořadatelský sbor zejména plní úkoly dle pokynů hlavního pořadatele a vedoucích jednotlivých sektorů stadionu (*Obr. 1*). Zabezpečuje a dohlíží na dodržování Návštěvního řádu stadionu. Zabezpečuje klidný a nerušený průběh utkání v rámci přiděleného sektoru, v případě narušení klidu a pořádku přijímá opatření k nápravě. Další z povinností pořadatelů je bezodkladně hlásit hlavnímu pořadateli, případně určeným osobám, pokud dojde k závažnému narušení veřejného pořádku, nebo při jeho náznacích. V neposlední řadě by měli členové pořadatelského sboru zachovávat pravidla slušného chování k návštěvníkům a také mezi sebou. Každý pracovník pořadatelského sboru by měl dodržovat tzv. etický kodex. Toto se však v ČR míjí účinkem, pořadatelé často při výkonu služby kouří, jsou známé i případy, kdy byli pořadatelé pod vlivem alkoholu, vulgární a agresivní. Členy pořadatelské služby někdy bývají také pracovníci SBS. Jejich činnost vyplývá ze smluvního vztahu mezi fotbalovým klubem a konkrétní SBS či danou fyzickou osobou. Smluvní vztah umožňuje přenesení některých práv a povinností z fotbalového klubu na SBS, respektive fyzické osoby. Členové pořadatelské služby jsou ve výkonu svých povinností

v postavení běžného občana. Zvláštnost jejich postavení je však dána dočasným plnění úkolů pořadatelské služby, a tedy výkonem práv a povinností fotbalového klubu. [2]

Obr. 1 Složení pořadatelského sboru [Zdroj: vlastní]

Se zhoršující se situací ohledně diváckého násilí byl vytvořen dokument Manuál pro fotbalové kluby (Obr. 2), který má pomoci pořadatelské službě při výkonu její činnosti.

Obr. 2 Manuál pro fotbalové kluby [Zdroj: 13]

Na jeho přípravě se společně podílely MV ČR, Policie ČR, Českomoravský fotbalový svaz (dále jen „ČMFS“) a fotbalové kluby. Manuál byl vytvořen pro provozovatele sportovních zařízení a obsahuje přehled doporučení k efektivnímu předcházení případů diváckého násilí. [15]

Obsahem manuálu je zejména vymezení postavení členů pořadatelské služby a určení jejich práv a povinností, které mají vycházet z návštěvního řádu a z obecných právních norem jako je například omezení osobní svobody osoby, která byla přistižena při trestném činu

nebo bezprostředně poté, krajní nouze či nutná obrana. Manuál klade důraz na nutnost řádného proškolení členů pořadatelské služby. Školení by mělo zahrnovat teoretické i praktické dovednosti, členové pořadatelské služby by měli být schopni organizovat a provádět bezpečnostní postupy, dále by měli znát základní platné právní předpisy, měli by být schopni komunikovat s návštěvníky a mezi sebou a měli by být připraveni pro praktické využití spolupráce se složkami IZS. V neposlední řadě manuál zmiňuje problematiku nakládání s osobními údaji a vymezuje bezpečnostní standardy infrastruktury fotbalových stadionů. [15]

Cílem manuálu je reakce na vývoj v oblasti diváckého násilí a výklad právního rámce na základě zkušeností jednotlivých fotbalových klubů. [13]

V souladu se směrnicemi pro ochranu objektu či prostoru nebo dle stanových pokynů a dispozic písemně předaných nadřízenými plní bezpečnostní pracovníci SBS úkoly při ostraze a ochraně objektu či prostoru, v němž se uskutečňuje sportovní akce. [17]

Základní povinnosti pracovníků SBS při sportovním utkání: [17]

- dohlízejí na dodržování veřejného pořádku,
- zabraňují návštěvníkům ve vstupu na místa nesloužící divákům,
- poskytují ochranu sportovcům a pořadatelům,
- kontrolují, aby fanoušci nedonášeli na ni nedovolené předměty (dělobuchy, zbraně a jiné předměty sloužící k narušení akce),
- zabezpečují ochranu majetku v místě pořádání sportovní akce před poškozováním a rozkrádáním,
- provádějí typování kapesních zlodějů a zabraňují jim v jejich činnosti,

- dle požadavků pořadatele akce provádějí ochranu a ostrahu pracovišť před krádežemi vozidel, vykrádáním vozidel či jejich jiným poškozováním a dohlíží na veřejný pořádek na vyčleněných parkovištích,
- plní další úkoly dle pokynů pořadatele akce či vedení SBS. [17]

Zákroky, které souvisí s plněním úloh při sportovním utkání mohou pracovníci SBS provádět jen v souladu s ustanovením Trestního zákona § 13 (nutná obrana), § 14 (krajní nouze) a § 76 odstavec 2 (zadržení a předvedení osoby). [17]

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA FOTBALOVÉHO CHULIGÁNSTVÍ

Přibližně od šedesátých let dvacátého století se začaly v souvislosti s kopanou dostávat do popředí místo samotné hry a jejích výsledků nejrůznější excesy a negativní projevy návštěvníků, verbální i brachiální konflikty, ústící v agresi mezi návštěvníky a hráči, potažmo rozhodčím, rvačky, výtržnictví a vandalismus (*Obr. 3*). Jako důsledek potyček a vzájemných bitek v hledištích na stadionu vzrostl počet případů úmrtí diváků. Rovněž se v souvislosti s fotbalem zintenzivnily i projevy xenofobie, rasismu, antisemitismu a nacionálního šovinismu, jež byly realizovány pomocí organizovaných skupin, které byly často definovány svou vnitřní hierarchií. [1]

Fotbalové chuligánství bývá někdo označováno za „britskou nemoc“. Svými kořeny sahá do britských ostrovů, odkud se postupně během deseti let rozšířilo do západoevropských zemí a později i do východní Evropy. [1]

Obr. 3 Střet anglických chuligánů s policií [Zdroj: 22]

2.1 Vymezení pojmu fotbalové chuligánství

Fotbalové chuligánství, jak již víme, pochází z prostředí Anglie a odtud pochází také některé pojmy spojené s tímto fenoménem, které jsou přejímány po celém zbytku světa. Uvádí se, že slovo chuligán vzniklo v Londýně v 19. století, podle irské imigrantské rodiny Hooligan, jež se vyčleňovala ze zdejší společnosti svým kriminálním a výtržnickým chováním. Proto se pojem jevil jako vhodný pro vymezení negativních jevů, často asociálního a antisociálního chování, spojených s fotbalem. Důležité je pro vymezení fotbalového chuligánství odlišení fotbalových chuligánů od dalších osob, které sledují fot-

balové utkání (Tab. 1). Tímto lze tedy vymezit tři základní skupiny (jejich základní rozlišení je uvedené v tabulce 1): [1]

- fotbalové diváky,
- fotbalové fanoušky,
- fotbalové chuligány. [1]

Tab. 1 Rozlišení fotbalových diváků, fanoušků a fotbalových chuligánů [Zdroj: 1]

Kritérium	Sportovní diváctví	Sportovní fanoušci	Hooligans
Stabilita skupiny	nízká	vysoká	vysoká
Integrace skupiny	nízká	vysoká	vysoká
Koheze	nízká	střední	vysoká
Atraktivnost skupiny	nižší	vysoká	vysoká
Stálost skupiny	nízká	střední	vysoká
Autonomie skupiny	nízká	střední	vysoká
Velikost skupiny	velká	střední	malá
Míra intimity skupiny	nízká	střední	vysoká
Propustnost skupiny	vysoká	střední	nízká
Homogenita/heterogenita	heterogenní	homogenní	homogenní
Orientace skupiny	nízká	střední	vysoká
Hodnotová orientace	nízká	střední	vysoké
Míra uspokojení	nízká	střední	vysoké
Stupeň libosti	nízký	střední	vysoké
Míra kontroly	nízká	střední	vysoké
Násilné chování	nízké	nízké	vysoké
Projevy nacionalismu	nízké	vysoké	vysoké
Projevy xenofobie a rasismu	neexistence	výjimečně	časté
Stupeň ideologie skupiny	neexistence	neexistence	vysoký
Hodnocení zápasů	objektivní	subjektivní	subjektivní
Klubismus	nízký	vysoký	nízký

2.2 Rozdělení fotbalového publika a jejich charakteristika

Mnoho lidí zřejmě ani nenapadne, že se fotbalové publikum dá nějakým způsobem rozdělit. Pokud je ovšem člověk aspoň trochu zasvěcen do této problematiky a ví, jakých rysů charakteristických pro danou skupinu si má všimnout, bezpečně dokáže určit, do které skupiny návštěvník fotbalového utkání patří.

Fotbalového diváka lze charakterizovat jako pasivního pozorovatele. Neztotožňuje se s určitým klubem, nenosí klubové vlajky, šály, ani další oblečení a zejména jej zajímá děj a výsledek podívané. Fotbalové utkání sleduje na úrovni divadelního představení. Na rozdíl od fanoušků a chuligánů navštěvuje pouze běžné zápasy, a tak přesně nezná rituály, které jsou běžné pro fanoušky a chuligány. V mnoha případech nemusí navštěvovat sportovní akce, ale sleduje jejich průběh pasivně prostřednictvím médií (televize, internet, rozhlas, tisk). [1]

Fotbalový fanoušek je již spjat s konkrétním klubem či oblíbeným hráčem, a to jej ovlivňuje z hlediska vnímání zápasu. Fanoušek dává najevo svou náklonnost k oblíbenému klubu nošením oblečení s jeho symboly, šálou, vlajkou (*Obr. 4*). [1] Pro fotbalového fanouška je již charakteristické dělení na „MY“ (fanoušci klubu, dresu, barvy) a „ONI“ (fanoušci jiných klubů). [2] Jeho vnímání zápasu je subjektivní, očekává výhru svého favorita, prožívá každý faul proti svému oblíbenému týmu a sdílí s ním jeho úspěchy i neúspěchy. Obvykle je fanouškovým jediným oblíbeným sportem fotbal. [1]

Fotbaloví chuligáni (*Obr. 5*) též označovaní jako *rowdies*. Patří k tvrdému jádru, jsou silně spjatí s klubem. Shromažďují se ve skupinách, které tvoří převážně mladí lidé. Cílem těchto skupin je vyvolat konflikt, bitku s jinou obdobně orientovanou „nepřátelskou“ skupinou, policií, pořadatelskou službou, běžnými fanoušky, nebo mimo stadion s nezaujatými kolemjdoucími. Jsou i případy, kdy dochází k poškozování osobních automobilů, vozidel městské hromadné dopravy (dále jen „MHD“), vlaků. Svou totožnost dávají najevo nošením streetwearového oblečení nejrůznějších značek, oblíbených u členů této skupiny, šál a vlajek s motivy typickými pro určitou chuligánskou skupinu. Pro příklad jde o značky Everlast, Lonsdale, Thor Steinar, Pitbull, a další. [1]

Obr. 4 Vlajka chuligánského gangu Olmütz-Prossnitz [Zdroj: 19]

Obr. 5 Chuligáni Baníku Ostrava [Zdroj: 18]

2.3 Historie fotbalového chuligánství v České republice

Problém fotbalového chuligánství zasáhl i území ČR. Kvůli stálému dynamickému vývoji nelze tento fenomén u nás přesně kategorizovat, čemuž přispívá i nevyhraněnost a absence vyprofilování části fotbalových gangů. [1]

V dosavadním vývoji chuligánství v ČR lze přesto rozeznat dvě základní vývojové etapy. První z nich lze nazvat „pre-chuligánskou etapou neorganizovaného fotbalového násilí, výtržností a vandalismu.“ Z prvo počátku docházelo k nahodilým incidentům páchaným jednotlivci či neúplnými skupinami. Trvání této etapy lze vymezit od počátku fotbalu

v českých zemích na přelomu 19. a 20. století, přesněji je uváděno na základě zkoumání tohoto fenoménu od počátku osmdesátých až do poloviny devadesátých let dvacátého století. V druhé polovině devadesátých let se pak postupně tvoří specificky pojmenované gangy. To lze považovat za začátek druhé „etapy moderního fotbalového chuligánství organizovaných gangů.“ Ta se již vyznačuje organizovanými skupinami s cílenou činností. [1]

2.3.1 Pre-chuligánská etapa neorganizovaného fotbalového násilí, výtržnosti a vandalismu

Již od počátku vývoje kopané na území České republiky bylo možné se setkat na fotbalových stadionech s nekorektní až vulgární kritikou. Slovně byli napadáni nejen rozhodčí, ale i samotní hráči, členové pořadatelské služby nebo příznivci soupeře. Též docházelo k drobným potyčkám mezi diváky. Po nástupu komunismu toto chování bylo projevem vymezení proti režimu. [1]

Tyto problémy začaly narůstat od počátku osmdesátých let dvacátého století. Zejména v řadách mládeže z dělnických profesí, která se stala v normalizačním období imunní vůči režimní propagandě, ale nebyla zároveň ochotna uspořádat zásadnější politický protest, a tak si svou frustraci a touhu po akci začala vybíjet tím, že se začala spojovat s kluby a následnými excesy souvisejícími s fotbalovým děním. V hledištích vzrůstala vulgarita a brutalita. Zlomovým momentem ve vývoji první fáze českého fotbalového chuligánství se stal incident v roce 1985. Při návratu spartánských příznivců z utkání v Banské Bystrici část z nich zcela zdemolovala rychlík do Prahy a způsobila několikasettisícovou škodu. Od této události se bezpečnostní složky začaly tímto fenoménem intenzivně zabývat. Postupně přichází na scénu fenomén skinheads a s nimi roste agresivita a začínají se objevovat projevy rasismu, xenofobie a neonacistické prvky. Zvyšují se počty tragických „nehod“ způsobených agresivním chováním chuligánů mimo stadiony. [1]

2.3.2 Etapa moderního fotbalového chuligánství organizovaných gangů

V druhé polovině devadesátých let vznikly stálé chuligánské gangy při několika klubech, které se považují za součást chuligánské scény a pravidelně se zúčastňují fotbalových zápasů a bitek. Od scény fanoušků se tyto gangy odlišují, podobně jako na evropské scéně, svéráznými názvy. V nich se objevují zpravidla slova gang, banda, klan, divize, tlupa, komando, či ultras. V ČR není příliš zřetelné rozlišení mezi hooligans a ultras.

V současnosti má skoro každý fotbalový klub z většího města svoje příznivce, které lze označit za fotbalové chuligány. Složení gangů je různorodé. Od společenských živelů přes střední třídu či středoškolsky vzdělané až po vysokoškolsky vzdělané příznivce, kteří chuligánství vnímají jako atraktivní náplň volného času a „adrenalinový sport.“ Začínají se vydávat takzvané fanziny, což jsou fanouškovské magazíny, které mají čtenářům přinášet novinky a informace o dění na chuligánské scéně. Obsahují popis jednotlivých střetů mezi gangy, popisy chuligánských akcí, informace o působení gangů v zahraničí, reportáže z výjezdů do zahraničí a fotografie k tématu chuligánství. Vznikla řada internetových stránek s chuligánskou tematikou, nicméně některé z nich brzy zanikly. Nejvýznamnější z nich je www.hooligans.cz, která je spravována v Brně. [1]

Organizované chuligánské gangy páchají v ČR nejrůznější výtržnosti a násilné činy. Největší bitky se odehrávají mimo stadiony. Gangy se předem domluví na místě střetnutí, počtu zúčastněných, povolených zbraních, případně na dalších pravidlech. Často dochází také k nedomluveným střetům, které bývají plánem jedné skupiny chuligánů. Bitky zpravidla trvají krátkou dobu, jelikož na místo z pravidla ihned přijíždí alarmované policejní jednotky. [1]

3 CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Význam ochrany osob a majetku při sportovním utkání spočívá v zajištění klidného průběhu sportovní akce, ochrany životů a zdraví všech osob, které se nacházejí uvnitř stadionu a ochrany majetku návštěvníků a vybavení stadionu proti jeho poškození či zcizení.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je provést analýzu rizik souvisejících s činností pracovníků SBS při zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání, navrhnout opatření k jejich minimalizaci a následně zpracovat návrh na zvýšení ochrany osob a majetku při sportovním utkání.

Na základě hlavního cíle jsem si vytýčil následující tři dílčí cíle:

- vysvětlit základní pojmy související s řešeným tématem,
- seznámit s legislativními předpisy souvisejícími s bezpečností při sportovních utkání,
- popis činnosti pořadatelského sboru a SBS při zajišťování bezpečnosti při sportovním utkání.

K vypracování této práce byly použity následující metody:

- **Pozorování** jevů a zákonitostí při zajišťování bezpečnosti při sportovním utkání.
- **Analýza** rizik při sportovním utkání.
- **Syntéza** nově objasněných poznatků v logické návaznosti.
- **Dedukce** možných rizik souvisejících s činností pracovníků SBS.

K identifikaci rizik jsem si zvolil metodu **rozhovoru**. Následnou analýzu rizik provedu pomocí analýzy **FMEA** a **Paretovy analýzy**.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VYBAVENÍ PRACOVNÍKŮ SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB

Aby mohli pracovníci SBS vykonávat svou práci, musí k tomu dostat patřičné nástroje. Ty jim musí zajistit jejich zaměstnavatel. Vybavit jednoho pracovníka kvalitními a spolehlivými nástroji, které potřebuje ke své činnosti, je poměrně finančně náročné. Není proto divu, že se často setkáme s tím, že zaměstnavatelé šetří každou korunu a svým zaměstnancům pořizují levné a nekvalitní vybavení, a to má mnohdy za následek, že v situacích, kdy by se měli moci spolehnout na tyto prostředky, tak selžou. V této kapitole si představíme určitý standard, kterým jsou, nebo by měli být vybaveni pracovníci soukromých bezpečnostních agentur při výkonu činnosti zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání.

4.1 Výstroj zaměstnanců

Pracovníci SBS jsou vystrojováni dle výstrojového řádu dané bezpečnostní agentury. Toto vyplývá z povinností zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci prostředky a vybavení potřebné k výkonu jeho pracovní činnosti. Standardně se výstroj pracovníka bezpečnostní služby skládá z trička, kombinézy nebo kalhot a blůzy, zpravidla černé nebo tmavě modré barvy a pevné obuvi. Dalšími součástmi výstroje mohou být taktická vesta, protiúderové rukavice, zásahová obuv s ocelovou špicí. Výstrojní součástky bývají doplněny o nápis „Security“, aby bylo zřejmé, že se jedná o pracovníka SBS. Jelikož momentálně neexistuje žádný právní předpis, který by zcela jasně upravoval způsob označení těchto pracovníků, je toto čistě na zvážení majitelů bezpečnostní agentury. Bezpečnostní agentury musí respektovat pouze zákon o Policii české republiky, kde je uvedeno (§ 108, odst. 1, písm. a), že nikdo nesmí používat stejného nebo zaměnitelného označení, které používají složky Policie ČR.

4.2 Výzbroj zaměstnanců

Výzbroj pracovníků SBS je individuální záležitostí. Vždy záleží na domluvě se zákazníkem. Níže uvedu výzbroj pracovníků SBS při zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání. Ochranné pomůcky:

- protiúderový skelet,
- ochranná přilba se štítem

- protiúderový štít.

Obranné pomůcky:

- tonfa,
- teleskopický obušek,
- elektrický paralyzér,
- pepřový/slzný sprej.

Tonfa (*Obr. 6*) je účinným prostředkem v sebeobraně. Díky své konstrukci ji lze variabilně využít jak k úderům, tak k ochraně celého předloktí. Při ochraně před úderem rozkládá úder do velké plochy. Vyrábí se z plastu, dřeva, kovu. Má velkou pevnost. Existují dvě varianty. Standardní tonfa a teleskopická tonfa. Výhoda teleskopické tonfy je v její skladnosti. Ve složeném stavu zabere velmi málo místa a nijak neomezuje v pohybu. Mávnutím ruky se bleskově vysune na svou plnou délku. [23]

Obr. 6 Tonfa [Zdroj: 23]

Teleskopický obušek je účinným prostředkem k rychlé sebeobraně v případě konfliktní situace. Jsou velmi skladné, v zavřeném stavu měří pouhých pár centimetrů a lze je nosit skrytě na opasku nebo v pouzdře připnutém na taktickou vestu. Rychlým švihem ruky jej v mžiku lze otevřít do plné délky a odvrátit s ním bezprostředně hrozící útok. Ono pouze švihnutí a typické cvaknutí, které doprovází otevření teleskopického obušku má psychologický efekt na útočníka. Pokud ví, co dokáže teleskopický obušek (*Obr. 7*) způsobit, raději se vyhne případné konfrontaci a uteče. Teleskopické obušky jsou kalené a nekalené. Kalená verze oproti nekalené vydrží prakticky jakékoliv údery a nárazy do tvrdých materiálů, aniž by došlo k deformaci obušku, zatímco nekalená verze se po tvrdém úderu zdeformuje a mnohdy ztratí svou použitelnost. Vyrábí se v různých délkách od 16“ do 26“. [23]

Obr. 7 Teleskopický obušek [Zdroj: vlastní]

Elektrický paralyzér je obranný prostředek, který generuje vysoké napětí a elektrický proud s nízkým nábojem. Při působení paralyzérů do dvou sekund vyvolává svalové křeče, nad tři sekundy může dojít ke ztrátě svalové kontroly. Účinná vzdálenost použití elektrického paralyzérů (*Obr. 8*) je 1 až 1,5 centimetru od těla, ideálně na holou pokožku. [24]

Obr. 8 Elektrický paralyzér [Zdroj: 24]

Pepřový sprej je malá nádobka (*Obr. 9*) obsahující slzotvornou látku kapsaicin, která vyvolává dočasné oslepnutí, dušnost a dráždivý kašel. Při kontaktu s očima vyvolává silnou bolest. Existují dva typy pepřových sprejů. První typ vytvoří hustou mlhu, která působí na útočnickovy dýchací cesty a oči. Druhý typ vytvoří tenký paprsek tekutiny, která dostříkne do vzdálenosti až 4,5 metru. Výhodou prvního typu je větší rozptýlení, to znamená snazší zásah protivníka, nevýhodou je riziko zasažení sebe sama ve větrném prostředí. Do větrné-

ho prostředí je vhodnější právě druhý typ, s ním je však těžší zamířit a účinně tak zasáhnout obličej protivníka. [25]

Obr. 9 Pepřový sprej [Zdroj: 25]

Detektor kovů Super Scanner (*Obr. 10*) je velmi citlivé zařízení schopné detekce nejrůznějších kovových předmětů. Dokáže detekovat středně velkou pistoli na vzdálenost až 20 cm, velký nůž do 15 cm, žiletky a další předměty, které jsou Návštěvním řádem označeny za zakázané. Stačí stisknout spouštěcí tlačítko do polohy ON a detektor je připraven k práci. Toto signalizuje rozsvícení zelené LED kontrolky. V případě detekce kovového předmětu se rozsvítí červená LED kontrolka za doprovodu ostrého zvukového signálu. Tento detektor umožňuje i funkci tiché detekce, tedy v případě pozitivního nálezu detektor pouze zavibruje. Oranžová LED kontrolka se rozsvítí v případě slabých baterií. [32]

Obr. 10 Detektor kovů [Zdroj: 32]

Osobní kamera (Obr. 11) je zařízení, které není moc rozšířené v řadách pracovníků bezpečnostních agentur. Mnohdy však právě záznam z těchto kamer může pomoci k objasnění bezpečnostního incidentu na stadionu, identifikaci a potrestání osob jednajících protiprávně, popřípadě k obhájení vhodnosti zvoleného postupu při zákroku pracovníka SBS. Kromě videozáznamu lze pomocí kamery pořizovat i fotografie. Kvalitní kamery bývají nárazuvzdorné i voděodolné. Dražší modely navíc disponují i nočním přisvitkem, který se hodí zejména v noci nebo v prostorách stadionu se zhoršenými světelnými podmínkami. Paměť kamer je vestavěná a data jsou šifrovaná. Pokud by se tedy kamera dostala do rukou třetí osoby, bez znalosti hesla nedokáže nijak evidovat, exportovat, popřípadě odstranit záznam z kamery. [26]

Obr. 11 Osobní kamera [Zdroj: 26]

5 RIZIKOVÁ UTKÁNÍ

V této kapitole jsem uvedl několik rizikových zápasů. Všechny mají společného jmenovatele a tím je nedůslednost pořadatelů při zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání.

5.1 Utkání 1. Fc. Brno – Fc Baník Ostrava 2009

Příznivci Baníku Ostrava (v jejichž řadách byl také značný počet polských fanoušků GKS Katowice) vtrhli před utkáním na hrací plochu. Na plochu se dostali mimo jiné kvůli tomu, že branka oddělující jejich sektor od hřiště nebyla dostatečně zajištěna. Z dalších informací bylo zřejmé, že v tomto případě zcela prokazatelně nebyla ze strany vlastníka sportovního zařízení přijata veškerá opatření k tomu, aby se předešlo a zabránilo protiprávnímu jednání ze strany fotbalových fanoušků. Jako zásadní pochybení se ukázaly zejména překročení počtu vpuštěných osob do sektoru, nedostatečné zajištění branky oddělující sektor hostů od hřiště, přítomnost zjevně opilých osob v sektoru, vpuštění osob bez platné vstupenky, nedostatečný počet členů pořadatelské služby (před sektorem, který je vyhrazen pro hostující fanoušky, známé svojí agresivitou, bylo jen 30 pořadatelů). Tato pochybení měla za následek to, že příznivci Baníku Ostrava vtrhli před utkáním na hrací plochu a napadli pořadatele. Na stadion byla dvakrát povolána k zásahu Policie ČR v počtu 100 zasahujících policistů, zásah trval cca 27 minut a náklady samotného zásahu byly vyčísleny na 80 000 Kč. [15]

5.2 Utkání Sigma Olomouc – AC Sparta Praha 2009

Hlavním problémem zápasu v Olomouci byl zejména zcela nedostatečný počet členů pořadatelské služby a jejich neproškolenost. Fanoušci využili nedostatečného oddělení fanoušků domácích a hostů a vyvolali výtržnosti. K zákroku nebyla povolána Policie ČR a situaci řešil pořadatel sám, a to velmi neadekvátními prostředky (např.: vhození světlice zpět do davu fanoušků, použití hasicího přístroje vůči osobám). Zároveň zcela chybělo zajištění komunikace mezi vrchním bezpečnostním pracovníkem a pořadatelem. Nebyla také dodržena dohoda mezi Policií ČR a ČMFS, respektive klubem Sigma Olomouc, kdy ve štábu velitele opatření nebyl přítomen bezpečnostní pracovník klubu ani zástupce obce. [15]

5.3 Utkání AC Sparta Praha – FC FASTAV Zlín 2017

Sparta v duelu se Zlínem porušila povinnosti pořádajícího klubu, když nezajistila, aby se na stadion nedostala pyrotechnika. Podle zprávy delegáta byl pětkrát během zápasu odpálen dělobuch středně silné intenzity, fanoušci rovněž použili dýmovnice a světlice, které následně hodili na hrací plochu. To vedlo k přerušení utkání na dvě minuty.

„Následky opakovaného použití pyrotechniky, která reálně mohla ohrozit zdraví diváků, a hlavně jejího vhození na hrací plochu s následným přerušením utkání musí nést nejenom pořádající klub, ale konečně i samotní fanoušci,“ uvedl v tiskové zprávě předseda disciplinární komise Richard Baček. [30]

6 ANALÝZA RIZIK V ČINNOSTI PRACOVNÍKŮ SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY

Tato kapitola je věnována analýze rizik v činnosti pracovníků SBS při zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání. Nejprve pomocí rozhovoru identifikuji některá z rizik, poté provedu jejich analýzu pomocí metody FMEA a nakonec je vyhodnotím pomocí Paretovy analýzy.

6.1 Rozhovor

Při mém zúčastnění utkání FC Fastav Zlín – Bohemians 1905 mi poskytl pan Robert Bartys, bezpečnostní manažer klubu FC Fastav Zlín a současně spolujednatel bezpečnostní agentury B. D. Safe, s.r.o, rozhovor. Otázky jsem zformuloval za účelem zjištění současného stavu zabezpečení stadionu, odborné způsobilosti a připravenosti pracovníků SBS zajišťujících ochranu osob a majetku při sportovním utkání a zjištění možných rizik, se kterými se pracovníci SBS při výkonu své činnosti setkávají.

Otázky a odpovědi:

- 1. Jak dlouho se zabýváte zajišťováním bezpečnosti při sportovních akcích?** *11 let.*
- 2. Jaká je Vaše odborná způsobilost?** *Před založením SBA jsem pracoval řadu let u PČR.*
- 3. Kolik pracovníků SBS je potřeba k zajištění fotbalového utkání, liší se počty dle různých utkání?** *Určitě, je to různé. Záleží na typu utkání. Jsou tři druhy, nerizikové, rizikové a vysoce rizikové utkání. U nerizikových a rizikových utkání to bývá kolem 45 pracovníků security a 20 pořadatelů. U vysoce rizikových zápasů to bývá až 100 pracovníků security.*
- 4. Jak se připravují Vaši pracovníci v rámci své odborné způsobilosti, absolvují nějaká školení?** *Všichni musí mít certifikát profesní kvalifikace strážný. Dále jsou 1x ročně školeni z právního minima. Spoustu z našich zaměstnanců má také různé zdravotní kurzy a podobně.*
- 5. Jaké používají Vaši pracovníci vybavení (výstroj, výzbroj)?** *Jde především o běžný standard. Na sobě mají klasickou uniformu v černých barvách s označením „Security“, taktické vesty, rukavice, kanady. Dále jsou vyzbrojeni slzným plynem, teleskopickými obuškami, tonfami. Mají rychloutahovací pouta, aby případně mohli dle potřeby omezit na osobní svobodě osobu, která je agresivní a svým jednáním*

ním porušuje návštěvní řád, což může náš pracovník jako každý jiný občan, jelikož jako soukromá bezpečnostní agentura nemáme žádná větší práva oproti návštěvníkům. Pro rizikové zápasy potom máme i 15členné komando, které má protiúderové komplety podobně jako pořádková jednotka u policie. Máme i psovody, ale ty jsme se po dohodě s klubem rozhodli nevyužívat při utkáních. Jde především o bezpečnost psa, musí proplétat úzkými uličkami mezi sedačkami na vodítku, to se různě zamotává do sedaček, na tribunách bývá hodně návštěvníků a mohlo by dojít k poranění psa.

- 6. Jaká jsou nejčastější rizika v činnosti pracovníků SBS?** *Ve většině případů se jedná o fyzické napadení. Kromě toho také časté plivance od agresivních fanoušků. Je důležité, aby naši zaměstnanci byli psychicky odolní a dokázali takovou situaci ustát. Je běžnou praxí, že soukromé bezpečnostní agentury zaměstnává agresivní jedince, kteří jsou schopni kvůli plivanci vyvolat fyzický střet s tím dotyčným. Takoví zaměstnanci často vyvolávají zbytečné konflikty. Spoustu z nich má i záznamy v trestním rejstříku. My proto požadujeme u všech našich zaměstnanců dokládání trestní bezúhonnosti. Také při jejich výběru testujeme jejich psychickou odolnost a to, jak zvládají zátěžové situace v rámci své psychiky. Naše zaměstnance máme prověřené a spolupracujeme s nimi dlouhodobě. Dalším rizikem je samozřejmě pyrotechnika. Při jejím použití dochází k velkému uvolňování tepla, a to může způsobit různé popáleniny apod. Proto je důležité používat žáruvzdornou výstroj.*
- 7. Jak probíhá vstupní kontrola návštěvníků?** *Jedná se o standardní fyzickou kontrolu, respektive osobní kontrolu. U každého vstupu jsou naši pracovníci, kteří každého návštěvníka fyzicky celého prohledají, zda někde po kapsách nebo na těle pod oblečením nepronáší nějaké zakázané předměty. Osobní kontroly musí provádět vždy osoba stejného pohlaví, proto jsou u vstupů přítomny i pracovnice.*
- 8. Stává se často, že návštěvníci pronesou dovnitř stadionu zakázané předměty?** *Ano, stává se to všude na stadionech. Není možné uhlídat toto na 100 %. Například když v Uherském Hradišti hrálo FC Zbrojovka Brno, našli jsme na dámských i pánských záchodech přes 30 prezervativů. Návštěvníci nosí tyto předměty v tělesných dutinách, a to není možné zkontrolovat, to bychom museli všechny pomalu vysvlékat do naha. Také jsme zjistili, že návštěvníci si pyrotechniku montují přímo na stadionech. Z dutých papírových trubek, na kterých mají vlajky s vytvoří tubus, do kterého poté nasypou střelný prach, nebo jinou směs, která se používá jako náplň do pyrotechniky, tu mají ukrytou zase na jiném místě a zvlášť pronesou zápalné šňůry. Návštěvníci jsou*

opravdu vynalézaví a snaží se tyto předměty pronést za každou cenu. Když chtějí, tak je pronesou, asi tak bych to řekl.

- 9. Pokud dojde k odpálení pyrotechniky, dostane klub nějakou sankci? Na zápase je přítomen technický manažer LFA, který dělá zápis z celého utkání. Pokud třeba dojde k vulgárním pokřikování návštěvníků nebo k jakémukoliv jinému incidentu, je toto zaevidováno do zápisu a z toho se pak zpracovává celková zpráva o průběhu utkání. Na základě této celkové zprávy LFA vyhodnocuje, zda zahájí disciplinární řízení s klubem či nikoliv.**
- 10. Jakým způsobem probíhá komunikace mezi jednotlivými pracovníky SBS? Pomocí radiostanic. Všichni pracovníci na všech úsecích mají vysílačky, plus hlavní pořadatel nás slyší dole. Já jsem po celé utkání zde ve velině s policií, kdyby došlo k přerušování utkání, tak dávám zprávu dole pořadateli, aby dal zprávu čtvrtému rozhodčímu a ten už komunikuje dále s ostatními rozhodčími a přerušuje utkání. Policie většinou zakročí až když je prázdné hřiště, až když tam není žádný z hráčů ani rozhodčí.**
- 11. Kdy dochází k přerušování utkání? K přerušování dochází v době, kdy míra násilností přeroste do takových rozměrů, že hrozí těžké zranění osob, nebo když například návštěvníci vběhnou na hřiště. Nebo když dochází k demolování stadionu v takové míře, že by to SBA nebyla schopna zvládnout, tak nastupuje Policie ČR. Vždy při nástupu Policie ČR se přerušuje utkání.**
- 12. Stalo se Vám, že by na stadionu došlo ke krádeži (vozidla na parkovišti, šatny)?**
Ne, nepamatuju si nic takového. Nicméně i s tímto rizikem musíme počítat.
- 13. Setkáváte se s opilými návštěvníky? Ano běžně. Člověk zase musí určit hranici opilsti. Pokud máte zápas s baníkovci, tak těch 75 % z nich nějakou tu hladinu v sobě má. Je rozdíl, pokud je člověk v mírné náladě, nebo je úplně mimo. Značně opilé návštěvníky většinou vůbec nepouštíme na stadion. Toto zase probíhá za spolupráce s Policií ČR, pokud je problém, dává tomu dotyčnému Policie ČR dýchnout a pokud je dechová zkouška pozitivní, návštěvník je vykázan ze stadionu, nebo není dovnitř vůbec vpuštěn, protože svým jednáním zcela zjevně porušuje návštěvní řád.**
- 14. Dochází k poškozování vnitřního vybavení stadionu návštěvníky (sedačky, toalety, apod.)? Ano dochází, zejména se jedná o sedačky. Toto se děje hlavně v sektoru hostů. Sedačka má hodnotu v řádu 100 Kč. Je to opravdu plast přišroubovaný na betonu, takže to není až takový problém. Záchody jsou tady takové provizor-**

ni, takže tady taky nevzniká nějaká škoda. Takže jde spíš opravdu o ty ploty, zboření plotů nebo něco takového. Ale k tomu tady na stadionu dochází málokdy.

- 15. Jak řešíte rvačky na stadionu?** *V případě, že jde o rvačku tady na stadionu, tak tam zakročujeme my jako pořadatelská služba, SBS tam pošle svoje lidi. Kdyby situace gradovala tak, že by se do rvačky zapojilo třeba 30-40 lidí, tak nám samozřejmě pomáhá Policie ČR. Iniciátoři rvačky se poté předávají Policie ČR k zahájení přestupkového nebo trestního řízení.*
- 16. Setkal jste se s paděláním vstupenek, dokážou pracovníci SBS odhalit padělanou vstupenku?** *S tím jsem se nesešel. Nicméně ta padělaná vstupenka Vás nepustí do stadionu. To by musela být vstupenka, která by byla opravdu dobře udělaná, co se týče čárového kódu, a ještě by před Vámi nikdo nesměl projít na vstupenku se stejným kódem, aby Vás pustila dovnitř.*
- 17. Co si myslíte o adresném ticketingu, využívají se zde ve Zlíně?** *Ve Zlíně se adresný ticketing nevyužívá. Když se podíváte v tomto davu, tak 70 % lidí sedí na jiném místě, než mají na vstupence. Takže maximálně budete vědět, kdo je uvnitř stadionu, ale identifikace těch lidí bude asi špatná.*
- 18. Využívá se ve Zlíně zákaz vstupu na stadion?** *Využívá. Víím, že tady minulý rok nějaký pán hodil kelímek, který dopadl na střídačku Slávie. Ve správním řízení dostal rok zákaz vstupu na stadion. Ale pokud toho člověka neznáte, nemáte jeho fotku, tak Vám to k ničemu nebude, protože stejně nevííte, o koho se jedná. Možná bych ho poznal já, protože jsem byl brán jako svědek k tomu správnému řízení, ale ten, kdo tam nebyl a neviděl toho člověka, tak ho prostě na stadion pustí, protože neví, kdo to je.*
- 19. Jak zjistíte, kdo má zákaz vstupu na stadion?** *Nijak. V současné době existuje slabá databáze rizikových fanoušků, kteří mají zákaz vstupu na stadion, ale ta je v rukou Policie ČR. My jako SBS nebo pořadatelé se k této databázi nedostaneme z hlediska ochrany osobních údajů, takže nemůžeme mít například fotku dané osoby. To by tu musela být policie a ta kontrolovat každého návštěvníka, zda má nebo nemá zákaz vstupu na stadion.*
- 20. Probíhá před nadcházejícím rizikovým utkáním nějaké školení, na kterém ve spolupráci s Policií ČR probíráte rizikové fanoušky, kteří by se mohli tohoto utkání účastnit?** *Kromě toho, že jsem spolumajitelem bezpečnostní agentury, která zde na stadionu zajišťuje bezpečnost osob a majetku, jsem i bezpečnostním manaže-*

rem klubu, takže se zúčastním jako majitel bezpečnostní agentury veškerých porad s Policií ČR, jako bezpečnostní manažer klubu komunikuji s druhým klubem, co sem jede za fanoušky, takže víceméně ty informace mám a ty informace vždy před zápasem našim pracovníkům. Probíhá to tak, že se tu na stadionu sejdem v určitém hodinu před zápasem, kdy proběhne školení, nějaké základní informace, které se k nám dostali, se předávají našim pracovníkům a na základě toho se postupuje dál.

21. Jaké spatřujete slabiny v zabezpečení stadionu Letná ve Zlíně? *Tento stadion je celkově slabý. Stále je zde tendence montovat nějaké klece a zábrany a já nevím co ještě všechno. Já jsem zastáncem kvalitního kamerového systému. Problém je ale to, že vlastníkem stadionu jsou Sportovní kluby Zlín, které jsou v insolventi. Teprve asi před 14 dni Krajský soud v Olomouci zrušil insolventi a město usiluje o to, aby se stalo majitelem stadionu a mohlo do něj začít investovat. Protože v insolventi s majetky nesmíte nijak nakládat, takže to je ten zásadní problém, který tu byl.*

22. Pokud by došlo k výpadku elektrického proudu, je na toto stadion nějak připraven? *Abych řekl pravdu, toto jde mimo mě, nejsem technický manažer, možná je tu nějaký záložní zdroj, který udrží nouzové osvětlení, než dojde ke znovu zprovoznění elektrické energie, ale určitě tu není takový záložní zdroj, který by utáhl vše, turnikety, kamerový systém, a tak dále.*

Vyhodnocení rozhovoru: z rozhovoru je patrné, že pracovníci SBS jsou pravidelně školeni a splňují tedy odbornou způsobilost. Při jejich výběru je testována jejich psychická odolnost a schopnost ustát krizové situace, což hodnotím kladně. Co se týče legislativy, neexistuje momentálně žádný právní předpis, který by umožňoval zaměstnancům SBS požívat při výkonu jejich činnosti, čímž jsou v nevýhodě proti fotbalovým chuligánům. Mezi rizika, se kterými se zaměstnanci SBS běžně setkávají patří fyzické napadení, rvačka, poškozování vybavení stadionu, používání pyrotechniky a vnášení zakázaných předmětů na stadion. Zabezpečení stadionu Letná ve Zlíně je slabé, chybí kvalitní kamerový systém.

6.2 Aplikace metody Failure Mode and Effect Analysis

Název analýzy Failure Mode and Effect Analysis (dále jen „FMEA“) se do češtiny překládá jako analýza selhání a jejich dopadů. FMEA byla původně využívána v rámci vesmírných programů NASA, ale později začala být využívána také ve výrobních závodech pro výrobu „civilních“ produktů. [28]

Dnes se tento nástroj, díky své geniální konstrukci a univerzálnosti, používá obecně pro hledání rizik v různých oblastech, jako např. bezpečnost, životní prostředí, a podobně. [28]

Analýza je založena na rozboru způsobů selhání a jejich důsledků. Umožňuje hledání dopadů a příčin na základě systematicky vedených selhání. [29]

Vzorec pro výpočet analýzy: $R = P \times N \times H$

Kde: R – míra rizika (v literatuře také MPR),

P – pravděpodobnost vzniku a existence rizika,

N – závažnosti následků,

H – odhalitelnou. [29]

V normě (ČSN EN 60812:2007) techniky analýzy bezporuchovosti systémů – postup analýzy způsobů a důsledků poruch se pro průmysl využívá rozpětí 10 parametrů. Pro potřeby této práce a z důvodu lepší přehlednosti jsem použil pouze 5 hodnotících parametrů uvedených v následující tabulce (*Tab. 2*). [29]

Tab. 2 Jednotlivé parametry metody FMEA [Zdroj: 29]

R (MPR)	Výsledná (porovnatelná) míra rizika	N	Závažnost následků
0-3	bezvýznamné riziko	1	malý delikt, malý úraz, malá škoda
4-10	akceptovatelné riziko	2	větší delikt, úraz s pracovní neschopností, větší škoda
11-50	mírné riziko	3	střední delikt, úraz s převozem do nemocnice, vyšší škoda
51-100	nežádoucí riziko	4	těžký delikt, těžký úraz s trvalými následky, vysoká škoda
101-125	nepřijatelné riziko	5	smrt osob, velmi vysoká škoda na majetku
P	Pravděpodobnost vzniku rizika	H	Odhalitelnost rizika
1	nahodilá, velice nepravděpodobná	1	bezprostředně odhalitelné riziko
2	spíše nepravděpodobná	2	snadno odhalitelné riziko
3	pravděpodobná, reálná hrozba	3	hůře odhalitelné riziko
4	velmi pravděpodobný vznik	4	nesnadno odhalitelné riziko
5	trvalá hrozba	5	neodhalitelné riziko

Analýza rizik ohrožujících pracovníky SBS při zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání:

1. Pravděpodobné riziko: použití pyrotechniky na stadionu.

Očekávaný průběh: návštěvníci během utkání hodí po pracovníkovi SBS pyrotechniku.

Příčina: nedůsledné osobní kontroly při vstupu na stadion, terorismus.

Následek: popálení, úraz, smrt pracovníka SBS, přerušování utkání, zahájení disciplinárního řízení LFA s fotbalovým klubem.

Současné kontrolní opatření: osobní prohlídky při vstupu na stadion.

Závažnost (N): 5

Odhalitelnost (H): 4

Pravděpodobnost (P): 4

Míra rizika (R): 60

Doporučené opatření: důslednější osobní prohlídky při vstupu na stadion, rozšíření kamerového systému na stadionu, použití ochranných a žáruvzdorných prostředků pracovníkem SBS, aplikace adresného ticketingu a zákazu vstupu na stadion.

2. Praviděpodobné riziko: pronesení zakázaných předmětů.

Očekávaný průběh: fanoušek při střetu s pracovníkem SBS použije zakázaný předmět.

Příčina: nedůsledné osobní kontroly při vstupu na stadion, terorismus.

Následek: ublížení na zdraví pracovníka SBS.

Současné kontrolní opatření: osobní prohlídky při vstupu na stadion.

Závažnost (N): 4

Odhalitelnost (H): 3

Praviděpodobnost (P): 4

Míra rizika (R): 48

Doporučené opatření: důslednější osobní prohlídky při vstupu na stadion v kombinaci s použitím detektoru kovů, rozšíření kamerového systému na stadionu.

3. Praviděpodobné riziko: rvačka.

Očekávaný průběh: návštěvníci během zápasu vyvolají na tribuně rvačku.

Příčina: agresivita fanoušků, rivalita mezi ultras jednotlivých klubů, zábava jedince nebo vyhraněné skupiny lidí, fanoušci pod vlivem alkoholu.

Následek: poranění pracovníka SBS, ohrožení návštěvníků utkání, zranění návštěvníků utkání, zahájení disciplinárního řízení LFA s fotbalovým klubem.

Současné kontrolní opatření: mechanické zábrany mezi jednotlivými sektory stadionu, bezpečnostní koridory, přítomnost pracovníků SBS a pořadatelské služby v jednotlivých sektorech hlediště, kamerový systém monitorující hlediště.

Závažnost (N): 3

Odhalitelnost (H): 2

Praviděpodobnost (P): 5

Míra rizika (R): 30

Doporučené opatření: uplatňování zákazu vstupu na stadion problémovým fanouškům, zvolení vhodné taktiky zásahu pracovníků SBS k minimalizaci ohrožení jejich zdraví a života, použití ochranných a obranných prostředků, zákaz prodeje piva na stadionu, zamezení vstupu na stadion zjevně podnapilé osobě.

4. Praviděpodobné riziko: poškození vybavení stadion.

Očekávaný průběh: návštěvníci během utkání demolují plastové sedačky a mechanické zábrany zejména v sektoru fans hostů.

Příčina: agresivita fanoušků, snaha vyvolat konflikt a konfrontovat pracovníky SBS v početní převaze fanoušků, zábava jedince nebo vyhraněné skupiny lidí.

Následek: vznik škody na majetku stadionu.

Současné kontrolní opatření: přítomnost pracovníků SBS a pořadatelské služby v jednotlivých sektorech hlediště, kamerový systém monitorující hlediště.

Závažnost (N): 2

Odhalitelnost (H): 2

Praviděpodobnost (P): 5

Míra rizika (R): 20

Doporučené opatření: důslednější osobní prohlídky při vstupu na stadion, rozšíření kamerového systému na stadionu, uplatňování zákazu vstupu na stadion problémovým fanouškům, aplikace adresného ticketingu.

5. Praviděpodobné riziko: krádež na stadionu (šatny fotbalistů, vozidla na parkovišti).

Očekávaný průběh: během zápasu návštěvník vykrade šatny fotbalistů, popř. zaparkovaná vozidla na parkovišti uvnitř stadionu.

Příčina: nedostatečný počet pracovníků SBS, slabý kamerový systém.

Následek: ztráta majetku.

Současné kontrolní opatření: fyzický dozor pracovníka SBS.

Závažnost (N): 2

Odhalitelnost (H): 3

Praviděpodobnost (P): 3

Míra rizika (R): 18

Doporučené opatření: rozšíření kamerového systému, nenechávat cenné věci v šatnách a ve vozidlech (obzvlášť na viditelném místě).

6.3 Paretova analýza

Zakladatelem paretovy analýzy je italský ekonom Vilfredo Pareto. V roce 1897 přišel na to, že 80 % bohatství země je v rukou 20 % lidí. Byl tvůrcem sociologického systému a tvrdil, že vůdčí postavení mají elity. Elity, které existují ve všech oblastech společenského života. Většina lidí předpokládala, že 50 % úsilí vede k přibližně 50 % výsledků. Ve svém pravidle vyvrátil základní rovnováhu mezi vynaloženým úsilím a následnou odměnou. [27]

Paretova analýza vychází z principu, který říká: **20 % všech našich činností přináší 80 % zisku.** [27]

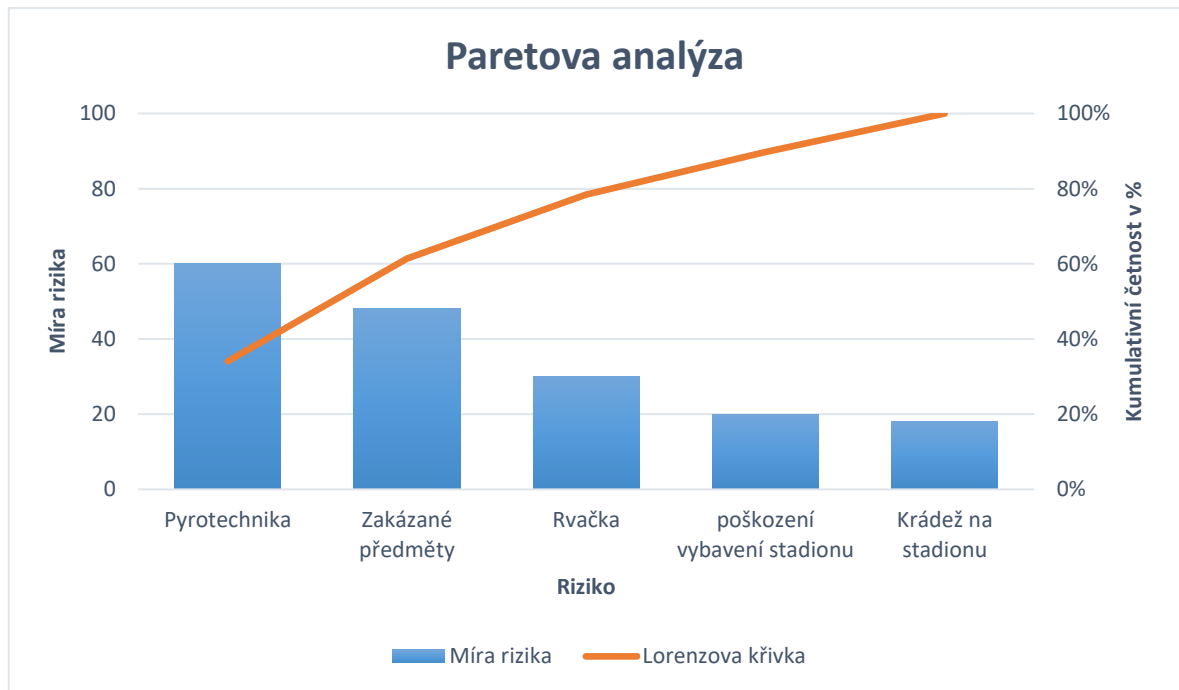
Na základě provedené analýzy FMEA jsem získal ohodnocení jednotlivých rizik. Ty jsem uvedl v tabulce (*Tab. 3*) a seřadil je od největší hodnoty po nejmenší. Rizikům spadajícím do limitu 80 % je třeba věnovat zvýšenou pozornost a přijmout opatření k jejich eliminaci.

Tab. 3 Četnosti analyzovaných rizik [Zdroj: vlastní]

Riziko	Četnost	Kumulativní četnost	Kumulativní četnost v %
Pyrotechnika	60	60	34 %
Zakázané předměty	48	108	61 %
Rvačka	30	138	78 %
poškození vybavení stadionu	20	158	90 %
Krádež na stadionu	18	176	100 %
Celkem	176	640	

Pomocí paretova pravidla 80/20 je níže vytvořen sloupcový diagram (*Graf 1*), který je tvořen Lorenzovou křivkou. Ta udává kumulativní četnost vyjádřenou v procentech, která určuje hranici mezi vyhodnocením rizika jako přijatelného nebo nepřijatelného.

Graf 1 Paretův diagram [Zdroj: vlastní]

Na základě tohoto diagramu lze určit nepřijatelná rizika, na která je vhodné se zaměřit a přijmout opatření k jejich eliminaci. Jsou to rizika pyrotechnika, zakázané předměty, rvačka a poškození vybavení stadionu.

7 NÁVRH NA ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI OSOB A MAJETKU NA STADIONU LETNÁ VE ZLÍNĚ

Stadion Letná se nachází na Tyršově nábřeží ve Zlíně. Jeho vlastníkem je Sportovní kluby Zlín, z. s. Kapacita stadionu (počet míst k sezení): [31]

- krytých míst: 4 367,
- nekrytých míst: 1 531,
- hlavní tribuna: 1 831,
- východní tribuna: 1 548,
- jižní tribuna: 988,
- severní tribuna: 1 531,
- kapacita VIP: 199,
- kapacita sekcí pro média: 56,
- celková kapacita: 5 898. [31]

Návrhy na zkvalitnění:

- Kamerový systém: současné době jsou na stadionu nainstalovány čtyři kamery. Dvě jsou umístěny na hlavní tribuně a další dvě jsou na východní tribuně. Kamery jsou svedeny do velína (Obr. 12, Obr. 13), ve kterém se po celý průběh utkání nachází zástupci PČR, MP Zlín, dále hlavní pořadatel a bezpečnostní manažer a současně majitel SBA, která zajišťuje ochranu osob a majetku na stadionu Letná. Obraz je přenášen na dva monitory umístěné na zdi uvnitř velína. V případě, že dojde k jakékoliv mimořádné události, bezpečnostní manažer okamžitě vyhodnocuje záznam z kamerového systému a volí další postup pro řešení dané situace. Stávající kamerový systém hodnotím jako nedostačující.

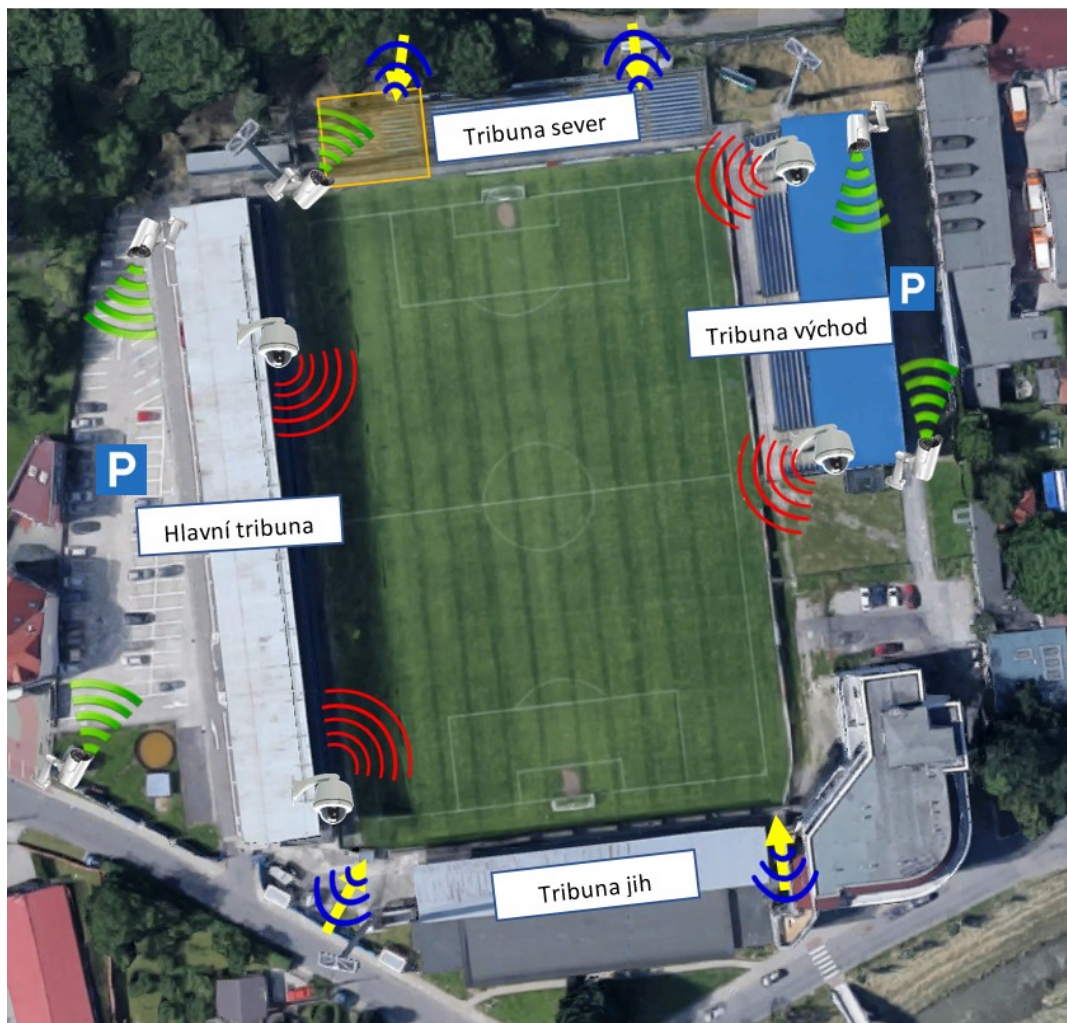

Obr. 12 Monitor napojený na kamerový systém [Zdroj: vlastní]

Obr. 13 Pohled na dění uvnitř stadionu z velína [Zdroj: vlastní]

Návrh na rozšíření kamerového systému: Pro návrh rozšíření kamerového systému jsem použil následující plánec areálu stadionu (Obr. 14), na kterém jsem vyznačil z mého pohledu riziková místa, kde bych umístil další kamery.

Obr. 14 Plánek rozšíření kamerového systému uvnitř stadionu [Zdroj: vlastní]

Tab. 4 Legenda k obr. 14 [Zdroj: vlastní]

	doporučené biome- trické kamery		sektor fans hostů
	doporučené nové ka- mery		stávající kamery
	parkoviště		vstupy

- Parkoviště: v levé části plánu se nachází parkoviště, kde parkují VIP vozidla s povolením vjezdu dovnitř areálu a autobus hostujícího klubu. Navržené kamery pokryjí svým záběrem celou plochu parkoviště, aby při případném vykradení nebo poškození vozidla bylo možné dohledat a identifikovat na kamerovém záznamu pachatele. Kamery rovněž zaberou vstupy z parkoviště do hlavní budovy. Druhá plocha k parkování se nachází za tribunou východ. Rovněž zde chybí jakákoliv kamera.
- Sektor fans hostů: umístění další kamery bylo zvoleno tak, aby zabírala sektor fans hostů (*Obr. 15*), jelikož se jedná o velmi rizikový prostor, ve kterém je možné předpokládat jednání v rozporu s návštěvním řádem.

Obr. 15 Sektor fans hosté [Zdroj: vlastní]

- Dalším z mého pohledu rizikovým prostorem je průchod za tribunou východ (*Obr. 16*), kde se nachází toalety a bufet. V tomto prostoru může dojít k potyčce mezi fanoušky, případně se na WC může ukrýt rizikový fanoušek, aby zde smontoval pyrotechniku. V případě potřeby zásahu pracovníků SBS tak vzniká časová prodleva, než dojde ke zjištění mimořádné události. Při mé návštěvě fotbalového utkání FC Fastav Zlín – Bohemians 1905 zde dva návštěvníci kouřili marihuanu, čímž vědomě porušovali návštěvní řád stadionu Letná. Pracovník SBS nebo pořadatelské služby prostor zkontroloval zcela výjimečně.

Obr. 16 Průchod za tribunou východ [Zdroj: vlastní]

- Velmi účinným nástrojem proti rizikovým fanouškům jsou biometrické kamery u vstupních turniketů. Ty jsou schopny na základě biometrických údajů v databázi Policie ČR odhalit jedince, kteří mají udělený zákaz vstupu na stadion a takovou osobu turnikety nevpustí na stadion.

8 DALŠÍ OPATŘENÍ KE ZVÝŠENÍ OCHRANY OSOB A MAJETKU PŘI SPORTOVNÍM UTKÁNÍ

V této kapitole uvedu další opatření, která z mého pohledu mohou přispět ke zvýšení bezpečnosti návštěvníků sportovních utkání.

8.1 Adresný ticketing

Jedním z nástrojů, jak účinně bojovat proti násilnostem nejen na ligových stadionech je zavedení tzv. „adresného ticketingu“ neboli prodeje vstupenek na jméno. Cílem adresného ticketingu je zejména identifikování návštěvníků a odbourání anonymity. Ztráta anonymity diváky odradí od páchání násilností a výtržností na stadionech, jelikož je lze jednoduše identifikovat. V praxi funguje adresný ticketing tak, že si každý fanoušek může zakoupit vstupenku před zápasem v prodejních místech, kde uvede své osobní údaje jako je jméno, příjmení a datum narození, a ty jsou elektronicky vepsány na vstupenku. Následně při vstupu na stadion pracovníci SBS prověří pomocí dokladu totožnosti návštěvníka, že údaje na vstupence jsou totožné s údaji na dokladu totožnosti dané osoby. V opačném případě nebude takové osobě umožněn vstup na stadion. Vhodné je kombinovat adresný ticketing spolu s konkrétním místem k sezení. K tomu je ale potřeba, aby daný stadion měl očíslovaná místa k sezení.

8.2 Zákaz prodeje alkoholu na stadionech

Přetrvávajícím problémem je prodej piva na stadionech. Diváci se pod vlivem alkoholu a omamných látek stávají mnohdy velmi agresivními a svým jednáním často porušují návštěvní řád. Paradoxem je, že je návštěvním řádem zakázáno vnášení alkoholických nápojů na stadion. Fanoušci tak po několika pivech, obzvláště v letních dnech na přímém slunci, ztrácí zábrany a od slovního napadání ostatních diváků, rozhodčího či pořadatelů nebo pracovníků SBS může docházet k fyzickým napadením či poškozování vybavení stadionu. Plastové kelímky s pivem mnohdy končí na hrací ploše či jsou házeny po pracovnících SBS. Tím se zbytečně zvyšuje napětí a chuligánům toto nahrává do karet, aby mohli vyprovokovat konflikt. Kromě plastových kelímků se pivo na některých stadionech prodává i v plechovkách, jako například na Letné ve Zlíně. V tomto spatřuji velké riziko, jelikož při nešťastném zásahu plechovkou například do hlavy osoby, které nemá ochranu helmu, může dojít k vážnému poranění. Chuligáni mohou z plechovky vy-

tvořit ostré, špičaté předměty, které mohou následně použít jako zbraně proti ostatním návštěvníkům, pořadatelům nebo pracovníkům SBS. Vynalézaví chuligáni by mohli plechovku použít i při výrobě pyrotechniky na stadionu. Při výbuchu takovéto improvizované nálože by osoby v bezprostřední blízkosti mohli být vážně poraněny vlivem fragmentů, které by se při explozi rozlétly po okolí.

8.3 Databáze rizikových fanoušků

V současné době existuje databáze rizikových fanoušků v omezené míře v rámci PČR. Kluby k této databázi nemají přístup. Je proto žádoucí vytvořit databázi, do které budou kluby za spolupráce FA ČR a PČR evidovat fanoušky, kteří nějakým způsobem porušili návštěvní řád. Klub by měl povinnost poskytnout informace o takovéto události, poskytnout identifikační údaje dotyčné osoby a pořídit biometrické znaky (fotografii obličeje), která bude součástí profilu rizikového fanouška pro možnost budoucí identifikace při vstupu na stadion. Tato databáze by měla fungovat minimálně na celostátní úrovni. Nejideálnějším řešením by bylo zbudovat databázi na mezinárodní úrovni, kde by byli evidováni rizikovní fanoušci z celé Evropy. Případů kdy k nám zavítali chuligáni z Polska a zdemolovali pomalu celý stadion není málo. Správně využívaná funkční mezinárodní databáze by tento problém mohla eliminovat.

ZÁVĚR

Činnost pracovníků soukromých bezpečnostních služeb při zajišťování bezpečnosti při sportovním utkání mnohdy není jednoduchá a ukrývá spoustu nástrah a rizik, se kterými se v rámci své odborné způsobilosti tyto pracovníci musí seznámit, naučit se je předvídat a zvládnout postupy a taktiky, jak jim čelit a předcházet.

K tomu jsou jim podporou kvalitní mechanické a technické bezpečnostní prostředky, které se neustále tak jako vše ostatní vyvíjí a zdokonalují. Nejdůležitějším podpůrným systémem je kvalitní kamerový systém, díky kterému lze mít okamžitý přehled o dění kdekoliv uvnitř stadionu. Spolu s biometrickými údaji se stává nejúčinnější zbraní proti útokům chuligánů a ničení vybavení stadionů.

V teoretické části jsem se zaměřil na úvod do problematiky pomocí základních pojmů souvisejících s tématem práce, právní předpisy související s bezpečností při sportovním utkání a seznámení čtenáře s pojmem chuligánství a jeho historií.

V praktické části jsem uvedl rizikové zápasy, abych poukázal na to, jaké následky může mít nedůslednost pořadatelské služby, potažmo soukromé bezpečnostní služby. Pomocí rozhovoru s bezpečnostním manažerem stadionu na Letné ve Zlíně a spolujednatelkou soukromé bezpečnostní agentury, která zajišťuje na stadionu bezpečnost osob a majetku jsem identifikoval rizika, se kterými se reálně pracovníci SBS při své činnosti setkávají a následně jsem je pomocí metody FMEA analyzoval a Paretova diagramu vyhodnotil, která z nich je třeba eliminovat. Dále jsem zpracoval návrh na zvýšení bezpečnosti na stadionu Letná Zlín a další opatření přispívající k ochraně osob a majetku při sportovním utkání.

Mým cílem při zpracování této práce bylo přiblížit problematiku soukromých bezpečnostních služeb při zajišťování ochrany osob a majetku při sportovním utkání. Analyzovat rizika, se kterými se reálně setkávají pracovníci soukromých bezpečnostních služeb při jejich činnosti a navrhnout opatření, která mohou tato rizika eliminovat a zvýšit tak bezpečnost lidí a majetku při sportovních utkání. Cíl by dosažen, k vypracování mi pomohla odborná literatura, osobní zkušenosti z oblasti soukromé bezpečnostní činnosti a zkušenosti mých kolegů, kteří se zabezpečováním sportovních utkání aktivně věnovali.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] MAREŠ, Miroslav, Marek SUCHÁNEK a Josef SMOLÍK. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, 2004. ISBN 80-903333-0-3.
- [2] SMOLÍK, Josef. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7.
- [3] KASAL, Josef. *Násilí na stadionech jako odraz kultury*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-362-8.
- [4] ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 8021030372.
- [5] Riziko. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/riziko.aspx>.
- [6] Hrozba. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/hrozba.aspx>.
- [7] JANOŠEC, Josef. *Hrozba a riziko v bezpečnostní terminologii* [online]. Univerzita Pardubice, 2010 [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/37995/Jano%20ecJ_HrozbaARiziko_2010.pdf?sequence=1.
- [8] Zákon č. 239/2000 Sb., zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
- [9] Nevojenská krizová situace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/nevojenska-krizova-situace.aspx>.
- [10] SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6.
- [11] Violence. *World Health Organization: Regional office for Europe* [online]. Denmark: WHO, 2018 [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: <http://www.euro.who>.

int/en/health-topics/disease-prevention/violence-and-injuries/areas-of-work/violence.

- [12] PETRUSEK, Miroslav. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-164-1.
- [13] Manuál pro fotbalové kluby. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-12-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-predstavilo-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>.
- [14] Zákon č. 274/2008 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky.
- [15] Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-12-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx>.
- [16] Bílá kniha o sportu. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-12-29]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>.
- [17] BRABEC, František. *Hlídací služby*. Praha: Eurounion, 1995. ISBN 80-85858-12-6.
- [18] VIDEO: Chuligáni v Opavě vtrhli na hřiště. Teď jim hrozí vězení. *ISport* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, c2001-2018, 17. září 2009 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-domaci-souteze-pohar-facr/80862/video-chuligani-v-opave-vtrhli-na-hriste-ted-jim-hrozi-vezeni.html>.
- [19] *HOOLIGANS.CZ: server pro fotbalové chuligány, ultras a fanoušky* [online]. Brno, 1999 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://hooligans.cz/domains/hooligans.cz/index.php?start=60>.
- [20] Zákon č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník.
- [21] Zákon č. 115/2001 Sb., zákon o podpoře sportu.
- [22] Britská nemoc-díl první (Anglie). *Supporters.cz: o fanoušcích, pro fanoušky* [online]. c2011, 5. 1. 2012 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <http://www.supporters.cz/clanek/britska-nemoc-dil-prvni-anglie/3785.html>.

- [23] Tonfa [online]. France: DRAGONSPORTS, c2012-2018 [cit. 2018-05-13]. Dostupné z: https://www.dragonsports.eu/372981-verylarge_default/tonfa-polypropylene-metal-boxe-mpt.jpg
- [24] Elektrický paralyzér ESP Power Max. *ARMED* [online]. Praha: ARMED STORE, c2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/elektricky-paralyzer-esp-power-max/>
- [25] Obranný pepřový sprej KO JET 40 ml. *Braňse.cz* [online]. Kopřivnice, c2017-2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.branse.cz/p/obranny-peprovy-sprej-ko-jet-40-ml>
- [26] Policejní kamera CEL-TEC PD77G. *CEL-TEC* [online]. Třebíč, c2017-2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.cel-tec.cz/cel-tec-pd77g-p1336>
- [27] STŘELEČ, Jiří. Pareto analýza. *Vlastní cesta* [online]. Brno, 2012 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.vlastnicesta.cz/metody/pareto-analyza/>
- [28] EICHLER, Tomáš. Nebojte se FMEA. *Kvalita jednoduše* [online]. c2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://kvalita-jednoduse.cz/fmea/>
- [29] *Studie analýzy rizika protiprávních činů na letišti* [online]. Ostrava, 2009 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: https://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/040/.content/systems/resource/PDF/analyzy_rizika_letisti.pdf
- [30] Disciplinárka uzavřela Spartě část stadionu kvůli pyrotechnice. *Pražský deník* [online]. VLTAVA LABE MEDIA, c2005-2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/ceska-liga/sparta-musi-na-zapas-s-brnem-uzavrit-sektory-pro-ultras-navi/r~88c3d392155e11e7b58d0025900fea04/>
- [31] *FC FASTAV Zlín* [online]. Zlín: FC FASTAV Zlín, c2011-2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://archiv.fcfastavzlin.cz/zobraz.asp?t=stadion>
- [32] Garrett Super Scanner V. *Detektory kovů Vysočina* [online]. Třebíč: Detektory kovů Vysočina, c2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.detektory-vysočina.cz/bezpecnostni-detektory/garrett-super-scanner-v/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČMFS	Českomoravský fotbalový svaz
ČR	Česká republika
FA ČR	Fotbalová asociace České republiky
FMEA	Failure Mode and Effects Analysis
IZS	Integrovaný záchranný systém
LFA	Ligová fotbalová asociace
LED	Light Emitting Diode
MHD	Městská hromadná doprava
MP	Městská policie
MV	Ministerstvo vnitra
NASA	National Aeronautics and Space Administration
SBA	Soukromá bezpečnostní agentura
SBS	Soukromá bezpečnostní služba
WC	Water closet
WHO	World Health Organization
Z. s.	Zapsaný spolek

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 2</i> Manuál pro fotbalové kluby [Zdroj: 13]	14
<i>Obr. 1</i> Složení pořadatelského sboru [Zdroj: vlastní]	14
<i>Obr. 3</i> Střet anglických chuligánů s policií [Zdroj: 22]	17
<i>Obr. 5</i> Chuligáni Baníku Ostrava [Zdroj: 18]	20
<i>Obr. 4</i> Vlajka chuligánského gangu Olmütz-Prossnitz [Zdroj: 19]	20
<i>Obr. 6</i> Tonfa [Zdroj: 23]	26
<i>Obr. 7</i> Teleskopický obušek [Zdroj: vlastní]	27
<i>Obr. 8</i> Elektrický paralyzér [Zdroj: 24]	27
<i>Obr. 9</i> Pepřový sprej [Zdroj: 25]	28
<i>Obr. 10</i> Detektor kovů [Zdroj: 32]	28
<i>Obr. 11</i> Osobní kamera [Zdroj: 26]	29
<i>Obr. 12</i> Monitor napojený na kamerový systém [Zdroj: vlastní]	44
<i>Obr. 13</i> Pohled na dění uvnitř stadionu z velína [Zdroj: vlastní]	44
<i>Obr. 14</i> Plánek rozšíření kamerového systému uvnitř stadionu [Zdroj: vlastní]	45
<i>Obr. 15</i> Sektor fans hosté [Zdroj: vlastní]	46
<i>Obr. 16</i> Průchod za tribunou východ [Zdroj: vlastní]	47

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 Paretův diagram [Zdroj: vlastní]</i>	42
--	----

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Rozlišení fotbalových diváků, fanoušků a fotbalových chuligánů [Zdroj: 1]</i>	18
<i>Tab. 2 Jednotlivé parametry metody FMEA [Zdroj: 29]</i>	38
<i>Tab. 3 Četnosti analyzovaných rizik [Zdroj: vlastní]</i>	41
<i>Tab. 4 Legenda k obr. 14 [Zdroj: vlastní]</i>	45